

ارداک؛ ویترین سدسازی خراسان رضوی

نمایی از داخل مخزن سد ارداک. این سد به علت خشکسالی هیدروپاور به طور کامل آبگیری نشده است

پیش بینی می شود تا پایان سال ۹۳ این اتفاق بیافتد. این سد با هدف مهار، کنترل، ذخیره و تنظیم جریانات دایم و فصلی رودخانه ارداک در موقعیت تلاقی دو آبراهه اصلی آبقد و میانمرغ به نام دوآبی احداث شده است، البته سهم میانمرغ در آبدهی این سد بیشتر است؛ این رودخانه از کوه های هزارمسجد سرچشمه

چهاردهم فروردین ۹۲ با حضور احمدی نژاد رئیس جمهور وقت به بهره برداری رسید، البته این حضور برای افتتاح طرح ساختمان بوده چرا که در فروردین سال بعد مدیر طرح صحبت از پیشرفت فیزیکی ۹۸ درصدی آن کرده است. این سد هر چند هنوز وارد مدار بهره برداری شبکه آب مشهد نشده است اما

به گفته مدیرعامل شرکت آب منطقه ای خراسان، پرونده سدسازی در استان خراسان رضوی بسته شده است، از این لحاظ سد ارداک در ۷۰ کیلومتری شمال غرب مشهد و در حوالی آرامگاه فردوسی جز آخرین سد های ساخته شده در این استان خواهد بود. پروژه این سد از سال ۸۱ آغاز شد و

آن به خوبی می شنویم. سدی که تا سال ۸۶ پر آب بود و بارها سرریز می کرد اکنون بی رمق تر از هر زمان دیگری در پهنه ای به طول ۳۷ کیلومتر مربع آرام به خورشید خیره شده است. سدی که ۱/۲۵

میلیارد مترمکعب حجم مخزن آن است اکنون حدود ۴۸۰ میلیون مترمکعب و شاید هم کمتر آب دارد، رده های آب در سال های پرآبی کاملاً در قسمت هایی از پهنه سنگریزی شده قسمت تاج مشخص است. درپچه هایی که زمانی آب سد از آن سرریز می شد اکنون ماهه است که آب به خود ندیده اند و حتی بخش اعظمی از بستر سد در پشت این درپچه ها خشک و بیشتر شبیه یک زمین خاکی

سدی که روزی چشم امید نه تنها مشهد بلکه شرق کشور بود، حال خوبی ندارد و آن قدر مسئولین را ناامید کرده که امروز صحبت از انتقال آب دریای عمان یا تاجیکستان به خراسان می شود

فوتبال شده است.

تپه های کوچک و بزرگ بستر سد که در سال های نه چندان دور مجال خودنمایی نداشتند و زیر آب بودند اکنون سر بر آورده و همچون جزیره ای کوچک در بستر سد دوستی عرض اندام کرده اند. بستر سد تا کیلومترها چشم نوازی می کند اما

متولیان امر حق می دهند که آب این سد را مدیریت کنند تا انسان ها تشنه نمانند و میهمانان و زائران و مجاوران امام هشتم (ع) بی آبی نکشند. دو طرف مسیر ۷۵ کیلومتری سرخس

تا سد دوستی را اراضی زیر کشت انواع محصولات از قبیل پنبه، گوجه فرنگی، یونجه، خربزه، هندوانه و ... تشکیل می دهند، زمین هایی که همچون سال های قبل نه از سد دوستی بلکه از چاه های عمیق و نیمه عمیق سیراب می شوند و البته این چاه ها پرآبی خود را مدیون سد دوستی هستند. در قسمت هایی از همین اراضی نیز کانال های بزرگ سیمانی به منظور هدایت

آب سد دوستی به مزارع کشاورزان احداث شده که تا همین سال های اخیر پرآب بودند و دشت سرخس را آباد می کردند اما امسال قطره ای آب از این مسیر عبور نمی کند. بر بلندای تاج سد که می ایستیم فریاد تشنگی این سد بزرگ را از لب های خشکیده برخی کرانه ها و تپه های داخل

دوستی؛ تشنه تر از همیشه

سال ۷۹ بود که مشکل آبرسانی به مناطق شمال شرقی کشور به ویژه مشهد، دولت را مجاب کرد تا دیپلماسی آب را جدی گرفته و با ترکمن ها و افغانستانی ها وارد مذاکره شود، مذاکرات نتیجه داد و دو همسایه یعنی ایران و ترکمنستان توافق کردند در مسیر هریود سد بسازند و به بهره برداری مشترک از آن بپردازند؛ سال ۱۳۸۴ محمد خاتمی و صفر مرادنیاز ف سد دوستی را رسماً افتتاح کردند.

تا قبل از این حوالی سال ۸۴ تا ۸۶ شرایط تا آنجا پیش رفت که طرح جیره بندی آب در مشهد به ویژه در تابستان اجرا شد اما محمود احمدی نژاد بهمن ۸۷ خط انتقال آب دوستی به مشهد را افتتاح کرد تا همه چشم امیدها به این سد دوخته شود. شش سال بعد از آن وقتی از مردم سرخس در مورد کشاورزی و وضعیت آن در سال جاری سوال می کنیم، بیشترشان از حال و روز بد سد دوستی می گفتند، از این که امسال سرخسی ها از آب این سد بزرگ برای کشاورزی سهمی ندارند و همین موضوع باعث شده است تا صداها هکتر زمین مرغوب کشاورزی زیر کشت نرود، البته آنان بیشتر از این که از تشنگی زمین هایشان بنالند، از خشکسالی می نالند و به نوعی به